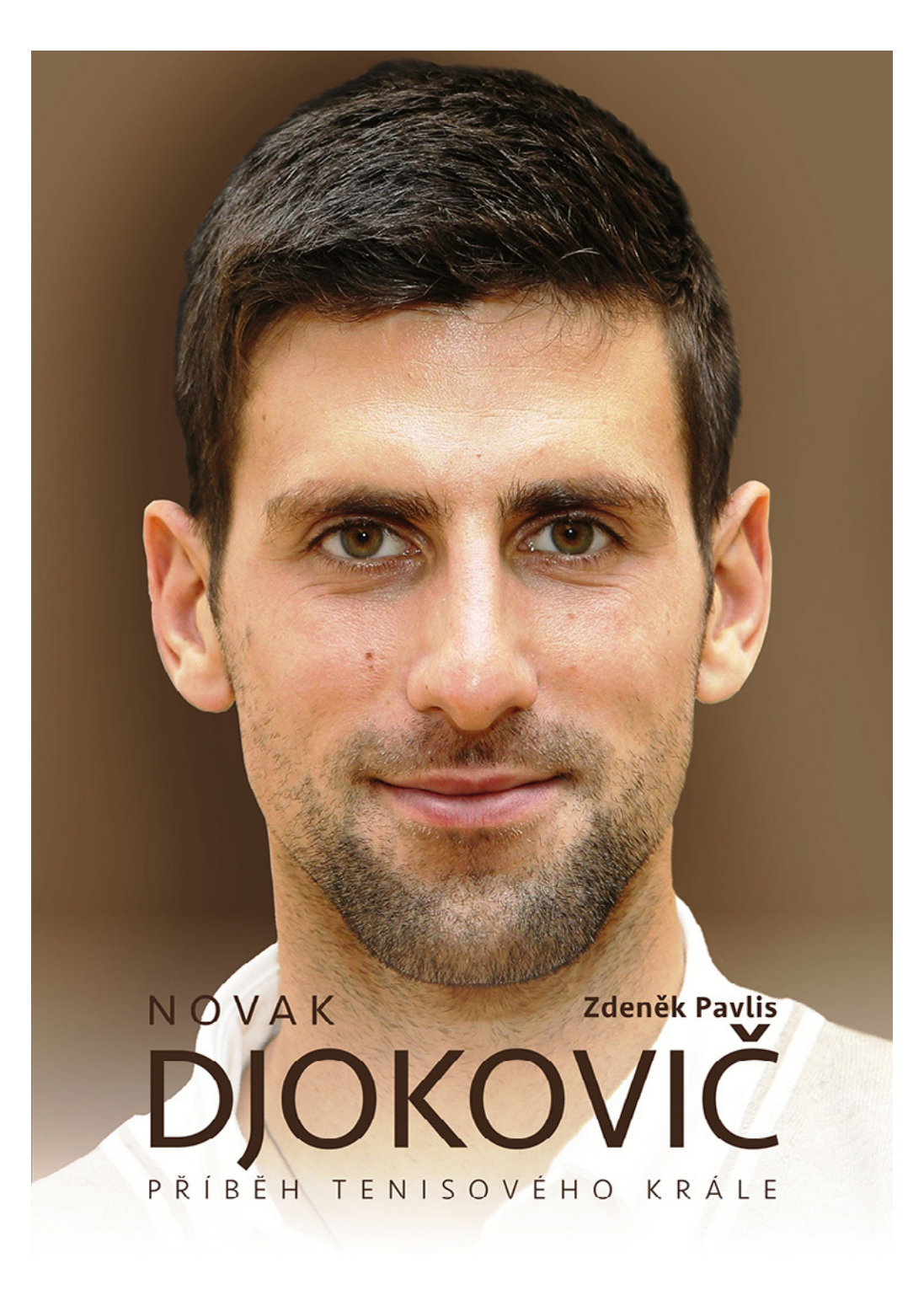


A close-up portrait of Novak Djokovic, a man with short dark hair and a light beard, looking directly at the camera with a slight smile. He is wearing a white shirt. The background is a solid, muted brown color.

NOVAK

Zdeněk Pavliš

DJOKOVIČ

PŘÍBĚH TENISOVÉHO KRÁLE

Novak Djokovič

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.xyz.cz
www.albatrosmedia.cz



Zdeněk Pavlis
Novak Djokovič – eknih
Copyright © Albatros Media a. s., 2016

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS  **MEDIA a.s.**

NOVAK

Zdeněk Pavlis

DJOKOVIČ

PŘÍBĚH TENISOVÉHO KRÁLE

„Ročník 1987 je dobrý ročník. Vždyť v ten rok se narodil Lionel Messi, Sebastian Vettel, Andy Murray i třeba já.“

Novak Djoković, světová tenisová jednička
a vítěz dvanácti Grand Slamů

„Novak nemá limit. On chce limity překonávat.“

Marián Vajda, slovenský trenér
světové tenisové jedničky Novaka Djokoviče

Obsah

Djokovič + Joker = Djoker	9
Hračky jako wimbledonská trofej	15
Pařížské slzy pro anděla	26
Piličova škola života	29
Když i ohňostroj vyvolává trauma	39
Rodičovské přikázání: Jsi nejlepší. Ze všech nejlepší	43
Táto, na objímání je ještě brzy	53
Námluvy nad Seinou	58
Pravda vyřčená dítětem	63
Rok velkých příslibů	67
Celý on. Prostě klaun	87
Tak už na tom Grand Slamu také budeš	91
Srbské tsunami	110
Vstávání z hrobu	113
Krásná Jelena, ale také milovaný pudl Pierre	125
Přivolávač deště	129
Modlou i díky salátové míse	141

Nová éra nastala. Éra Djokovičova	144
Od bezlepkové diety a kosmického vejce až k manukovému medu	174
Unést, co tenis a život nabízí	183
Aby všechny děti světa mohly kráčet za svým snem	204
Sladké opojení nekončí	208
S německou legendou k novým triumfům	240
Srdce nakreslené do antuky	246
Jako Will a Kate	262
Djokerova rada soupeřům: Ožeňte se a budete jako já	266
Miliony ho nezměnily	280
Kamínek v botě a Kuertenovo srdce	284
Výjimečnost stvořila génia	301
Novak Djoković – curriculum vitae	305
Z Djokovičových rekordů	306
Jak šly roky	308
Grandslamové triumfy	313
Grandslamová finále	315
Turnajové primáty	316
Djokovičovy turnajové výsledky	322
Djokovičovy výsledky v Davisově poháru	369
Prameny	374

Djokovič + Joker = Djoker

Klaun. Anebo také komediant. A jestli chcete třeba i šašek a šoumen. Potřeštěný blázen, anebo zbožňovaný bavič. Prostě Joker. Šprýmař. Anebo v jeho případě Djoker.

Takovou přezdívku mu přišli, když vtrhl do velkých světových arén. Publikum fascinoval nejen svým nesporným tenisovým kumštem, ale i optimismem, veselím a zábavou, kterou rozdával nikoli po hrstech, ale celých náručích. Ztřeštěnými kousky ho bavil také, to se ví. Jednou, když parodoval ruskou krásku Marii Šarapovovou a jindy zase, když věrně imitoval španělského svalovce Rafaela Nadala...

Ty pohyby, ta gesta a mimika. Celá ona... A co teprve, když si narazil blondátou paruku s nezbytným copem a své číslo ještě vylepšil. Krasavice přicházející, krasavice cupitající, krasavice prohrabující si vlasy a něžně vzdychající, krasavice hekající při každém úderu do míčku.

Diváci se mohli zbláznit a smíchy potřhat, když se vytáhlý, hubený, šlachovitý srbský kluk s parodií na Šarapovovou vytasil. Kam přijel, tam na něm diváci chtěli, aby ji předvedl. V Melbourne stejně jako v New Yorku, v monackém knížectví nebo kalifornské poušti.

S Nadalem to bylo podobné. Jak jen ho vystihl! Jak dokonale ho uměl napodobit! Stejný výraz, pohyby, rituály před každým servisem. Ani na podrbání na zadku nezapomněl.

A co teprve když se patřičně rozparádil a začal přidávat další a další kousky.

Jasně – Joker. Klaun. Komediant. Šašek a šoumen. Náramný bavič.

Jakže se vlastně jmenuje?

Djoković?!

Novak Djoković, co mu doma říkají Nole?

A nebylo by náhodou lepší titulovat ho Djoker?

Vždyť stačí jen malá přesmyčka, která se vzhledem k jeho jménu přímo nabízí. Zaměnit písmena. Z Djokoviče a Jokera udělat Djokera.

Vždyť na toho v jednom kuse dobře naladěného a žádnou legraci nekazícího kluka se srdcem na dlani a věčně optimistickým pohledem na svět, který je pořád plný emocí a temperamentu, padne jako přišitá.

Nebránil se jí. Nezpěchoval se, že mu snad není po chuti. Ba naopak, své šoumenské vlohy rozvíjel a zdokonaľoval stejně jako tenisové umění. A že toho uměl a umí.

Vyhrávat Grand Slamy, stejně jako tisícové turnaje série Masters.

Zatančit na betonových dvorcích newyorského Flushing Meadows se sekačkou na trávu, i když nikdo neměl tušení, kde ji sebral, protože kolem dvorců neroste stéblo, jež by bylo nutno alespoň čas od času utnout.

Stoupat světovým žebříčkem stále vzhůru a usadit se natrvalo na jeho vrcholu.

K charitativní exhibici v brazilském Riu vyrukovat na kurt proti trojnásobnému vítězi Roland Garros Gustavu Kuertenovi s členkou a v paruce, jež připomínala účes, jímž se bývalá světová jednička v dobách své největší slávy chlubila.

„Už jsem myslel, že něco podobného v životě nezažiju,“ vděčně vzdychl Brazilec Kuerten, který pro opakující se problémy s kyčlí musel předčasně zanechat aktivní kariéry.

Vděčnost však patřila Djokerovi vždy a všude, kde ke stále lepším a lepším tenisovým výkonům přidával i šoumenské kousky a čísla pro pobavení publika. A bylo jedno, zda šlo o přehlídkové molo v Torontu, na němž nejprve předváděl elegantní kožené oblečení, aby se vzápětí za aplausu a smíchu spoluhráčů i sezvaných hostů producoval po molu ještě jednou, jen tak ve spodkách vytažených až někam k prsním bradavkám... Nebo zda v pařížské hale Bercy vyběhl k úvodnímu zápasu tisícového turnaje série Masters s maskou zlosyna z Hvězdných válek Dartha Vadera, aby po svém oslavil Halloween, anebo si v Melbourne krátce po vítězném semifinále s Ferrerem zahrál na doktora. V bílém plášti, přikrášleném vpředu i vzadu symbolem Červeného kříže, v doprovodu nezbytného asistenta, ba dokonce s fonendoskopem na krku, se jal při čtyřřhře veteránů ošetřovat zraněného Francouze Henriho Leconta, aby promptně stanovil diagnózu, po jejímž vyřčení mohlo publikum Arenu Roda Lavera smíchy zbořit.

„Úplně zešílel, léčení bude hodně dlouhé,“ pronesl na adresu Leconta, který si ošetření doktorem Djokovićem vysloveně vyžádal.

Nic mu nezabránilo, aby na posvátnou trávu londýnského All England Clubu vyrukoval s naditou kabelou, z níž nejprve, k údivu a poté pobavení fanoušků, vytáhl namísto tenisové rakety golfovou hůl. Jasně že na něho diváci hned rozverně pořvávali, že jako wimbledonský vítěz se trochu spletl, ale Djoker nic. S golfovou holí se začal ohánět, jako by ji měl v rukou odjakživa.

„Žádný omyl. To jsem vám po dohodě se svým sponzorem chtěl pouze ukázat, že naše brašna Head je vhodná stejně tak na tenis jako na golf,“ měl s potměšilým výrazem ve tváři samozřejmě navrch.

Bylo jedno, zda v Riu tančil na kurtu s místními polonahými tanečnicemi sambu nebo si zahrál v jednom mančaftu fotbalovou exhibici s někdejšími brazilskými hvězdami Zikem, Bebetem či Romáriem. Zda si s argentinským fotbalovým bohem Maradonou pinkal v arabském Abú Zabí nebo ho obřadně vítal ve svém boxu při londýnském Turnaji mistrů, aby si potom s ním třeba na druhém konci světa pro změnu zažongloval tenisákem. Zda se na asijském turné nechal strhnout hitem Gangnam Style od jihokorejského rapera Psy, takže ceremoniáři pekingského turnaje jen zírali, jak vyvádí s malými podavači míčků, a nemůže se té náramné zábavy nabažít bez ohledu na to, zda vítěznou trofej drží on, nebo ji úzkostlivě svírá místní moderátorka.

Jednou zapózovat fotoreportérům jako Usain Bolt a jindy zase klepnout televizního reportéra držadlem tenisové rakety rozverně do rozkroku. A náramně se při všem bavit. V Montrealu si při Rogers Cupu zatancit s maskotem v podobě velkého žlutého tenisáku. A v Melbourne, kde se mu dařilo a daří ze všech grandslamových destinací nejvíc, vyvádět jeden rok s modelkou, moderátorkou a taneční hvězdou tamního Star Dance Kym Johnsonovou, aby jindy zase skotačil s americkou tenistkou Serenou Williamsovou. A možná jí přitom ještě šeptat, že zatímco show jihokorejského rapera Psy viděla na YouTube víc jak miliarda lidí, na ně dva se jich podívá určitě ještě víc, a to proto, že on sám už dávno objevil a podlehl kouzlu internetu, na který pravidelně umisťuje své obzvláště povedené klipy, třeba se Šarapovovou, ale také se sucharem Federerem. S Nadalem také, to se ví, i když španělskému Rambovi nebylo zrovna dvakrát po chuti, když Djoković se svým srbským soupeřem Viktorem Troickim parodovali jeho hudební videoklip se Shakirou. A co teprve, když se mu po sérii vítězných bitev s jiným pomatencem z Balkánu Jankem Tipsarevičem doslova vysmívali fotografií, na které mířil Tipsarevič na Djokera pistolí, což ještě doprovodili textem:

„Rafo, kolik dáš, když ho zastřelím?“ Však jim také vzkázal, aby ho nechali v klidu a podobné vtípky si jednou provždy odpustili, natož aby ho snad jeho rival ještě někdy zkoušel parodovat. Ale tenisový svět, stejně jako svět počítačových poblouzněnců sledujících YouTube v jednom kuse, se bavit nepřestával.

Djokovičovým boxerským číslem v ringu melbournské tělocvičny, v němž se role hostesky musel zhostit slovenský trenér srbské tenisové jedničky Marián Vajda, stejně jako třeba parodií reklamy na tenisové rakety, v níž pochopitelně účinkuje krasavice Šarapovová.

Obdařen dokonalým hereckým kumštem, brilantní pamětí schopnou do posledního detailu zachytit pohyb, mimiku i mluvu napodobovacích, uváděl Djokovič nejen své fanoušky do extáze, když spustil: „Ahoj, jsem Maria Šarapovová. A jen s touhle raketou se cítím krásná. Prostě jako žena.“ A televizní show, do kterých ho zvou v Římě, v Paříži i doma v Bělehradě, mají o úspěch a sledovanost postaráno, jakmile se v nich Djoker objeví. V italské televizi mu totiž nedělá problém si ve smokingu a s motýlkem u krku zapinkat na zmenšeném kurtu přes síť s populárním bavičem Fiorellou, a to dokonce s pánvičkou na omelety v ruce. Ba co víc, svého hostitele nechá srbský tenisový zázrak dokonce velkoryse vyhrát. Ve francouzské televizi se zase pustí do pěveckého čísla, aniž by ho museli do jeho oblíbeného šlágru *I will survive* dvakrát pobízet. Dokonce ani v newyorské Metropolitní opeře neváhá při audienci u světově proslulé sopranistky předvést, jak moc zpěv miluje a že mu není zatěžko zazpívat kdykoli a kdekoli. Třeba přímo v opeře, a árii z *Dona Giovanniho* k tomu. Že si operní hvězda zacpávala uši a radila mu, aby se raději věnoval tenisu, který ovládá přímo excelentně, není snad ani třeba dodávat.

Prostě komik. Klaun a šašek. Šprýmař. Rozený komediant. Anebo v jeho případě spíše Djoker. Srbský kluk se srdcem na dlani a věčným

optimismem v duši. Kluk, který už ve čtyřech letech zvedal nad hlavu své hračky či máminy hrnce, a představoval si, že místo nich drží v rukou wimbledonskou trofej. Kluk, co se vydal z rozbombardovaného Bělehradu do světa, aby si ho podmanil a nakonec skutečně až na samý Olymp došel. Kluk Novak Djoković, co mu doma říkali Nole a ve světě později Djoker.

Právě o něm je následující příběh.

Hračky jako wimbledonská trofej

Musela si ho všimnout. Mezi hordou střapatých, sluncem osmahlých kluků a holek prostě nešel ten černovlasý kluk s kšiltovkou naraženou až na uši přehlédnout. Měl v sobě něco víc než ostatní. Možná ještě nedržel raketu tak předpisově jako oni, ale postřeh a cit pro svištící míčky měl takový jako málokterý z jeho vrstevníků. Disponoval také odhadem a intuicí. Hlavně však z něho sálala obrovská zarputilost. Taková ta správná, přirozená, klukovská. A vůle.

Okamžitě vycítila, že je pro tenis předurčený. Poznala, jaký talent v sobě skrývá. Hned se v něm viděla, protože v sobě měl všechno a ještě něco navíc.

Talent i vůli. Touhu i zarputilost. Obrovskou umíněnost. Cílevědomost, jakou u jiných nepozorovala. Chuť vyhrávat a mít nad všemi navrch. Jednou se stát světovou jedničkou.



„Od dob Moniky Selešové jsem takový talent nepoznala. Největší ze všech, co náš tenis měl,“ žasla srbská legenda Jelena Genčičová, když na kurtech v horském letovisku v Kopaoniku chvíli sledovala šestiletého Novaka. A že během své aktivní kariéry a později trenérského působení něco viděla a spoustu talentů objevila. Na tenisových kurtech, ale třeba i na házenkářských palubovkách, neboť v obou sportech byla stejně dobrá. S jugoslávskou ženskou reprezentací získala na premiérovém mistrovství světa házenkářek, hraném poprvé v sedmičlenných družstvech a pořádaném u nich doma v Bělehradě a Virovitci, bronzovou medaili. Jen mimochodem – na šampionátu, odkud tehdejší československé družstvo kolem Pavly Bartákové, Vlasty Čihákové, Aleny Hodesové, Květy Janečkové a spol. přivezlo zlaté medaile, neboť mistrovství světa vyhrálo. Jugoslávky skončily třetí, na čemž měla jednadvacetiletá Jelena Genčičová značnou zásluhu.

Jenže tenis měl u ní navrch. I poté, co raketu definitivně odložila a vydala se na trenérskou dráhu. „Životní zkušenosti a přirozený instinkt, to jsou mé nejceněnější devizy, které mě pro trenérskou dráhu předurčily,“ odpovídala už respektovaná a tenisovým světem uznávaná trenérka Jelena Genčičová v rozhovoru pro francouzskou agenturu AFP na otázku, kde v sobě našla mimořádné fluidum na jedinečné talenty, jež nejen objevila, ale dopomohla jim až na vrchol. A není jich málo, někteří výrazně vystupují z dlouhé řady tenistů.

Dnes už Američanka se srbským původem a kořeny Monika Selešová, čtyřnásobná vítězka Australian Open, trojnásobná vítězka French Open a dvojnásobná šampionka z amerického Flushing Meadows, jíž se nepodařilo vyhrát pouze Wimbledon, i když si v dvaadevadesátém finále zahrála.

Chorvatka Iva Majoliová, která zářila jako teenagerka, takže ve dvaceti vyhrála Paříž, když ve finále porazila o čtyři roky mladší Martinu Hingisovou a přerušila tak její sérii sedmatřiceti vítězných zápasů.

Goran Ivanišević, krajan Majoliové, jenž na rozdíl od Selešové slavný Wimbledon na čtvrtý pokus v roce 2001 ve svých třiceti letech přece jen vyhrál, ba co víc – stal se vůbec prvním hráčem historie, který na londýnské trávě triumfoval, byť na ni vstupoval jen díky divoké kartě přidělené ředitelstvím turnaje tehdy až 125. hráči světa.

A současný velikan tenisového světa Novak Djoković, jenž slavné svěřence Genčičové už dávno překonal, pochopitelně dodává plejádě lesk největší.



Přitom těžko soudit, zda svou roli sehrála jen náhoda, že se malý Novak s budoucí trenérkou vůbec potkal a vstoupil jí do cesty.

Djoković v ní věří.

„Pokud se má v životě něco stát, potom se to stane. Byl to prostě osud,“ tvrdil a tvrdí i po letech.

Ona sama mínila, že tomu spíše napomohly vlastnosti, které v sobě kluk Djokovićů skrýval a jež v něm od malička cepovali rodiče. A to tvrdě.

„Pozoroval nás přes plot a mně stačil výraz jeho tváře. Zaujetí, dychtivé oči, nastražené uši snažící se zachytit každé slovo, které jsem pronášela k těm, jež jsem právě trénovala. Vydržel přitisknutý k drátence celé hodiny, jen aby mu nic neuniklo,“ vzpomínala mnohokrát Genčičová na kluka, kterého v Kopaoniku objevila a jenž zvedal nad hlavu své hračky a vykřikoval: „Jsem Novak Djoković a právě jsem vyhrál Wimbledon.“



Tehdy tam ještě vládla hotová idyla, takže Kopaonik, vyšperkovaný panoramatem horských velikánů, doslova vzkvétal. Do vyhlášeného rekreačního letoviska i historického centra celé oblasti ve stejnojmenném národním parku na hranicích Srbska a Kosova přijížděli v zimě lyžaři za nebývalým přídělem sněhu, který na zdejších svazích leží někdy až do května. A od jara do podzimu sem zase mířili prominentní hosté z celé země za dvěma sty dny prozářenými sluncem. Prostě ideální místo pro podnikání. Však i proto tam rodina Djokovićů z Bělehradu, kde se jejich nejstarší syn Novak narodil, přesídlila a v Kopaoniku se usadila.

Vyučovali lyžování, v pizzerii, která patřila dědečkovi Vladimirovi, se otáčeli od rána do večera, kromě rychlého občerstvení nabízeli náramně dobré a daleko široko proslavené palačinky. Podnikali všichni společně. Srdjan Djoković s manželkou Dijanou, s níž se poznal na lyžařských svazích, jeho bratr Goran a jeho životní partnerka.

I Jelena Genčičová si tam otevřela svou školu, kde nabízela tenisové základy malým a dávala lekce dospělým. Také objevovala talenty... I malého Novaka.



„Nemohla jsem si ho nevšimnout. Merčila jsem ho za plotem, kde v jednom kuse sledoval mě a vůbec všechno dění kolem. Nakonec jsem to nevydržela.

„Ty, kluku, jak se ti to líbí? Nechceš si to také zkusit? Přijít mezi nás?“

Pozvala jsem ho na kurt. Nadšeně přikývnul a hned se hrnul dovnitř.

„Jsem Novak Djoković, bylo mi pět, ale brzy bude už šest, hraju v Bělehradě a chci být ze všech nejlepší.“

Představil se bez jakéhokoli upejpání či studu. Ta jeho přímost se mně okamžitě líbila. Zvláště když jsem se ho zeptala, jaký sport má rád a kam až by to chtěl dotáhnout.

„V zimě lyžuju a myslím, že dobře, protože i tatínek s maminkou dobře lyžovali a lyžování tady i vyučovali a vyučují. Ale strejda Goran s tetou jezdili ještě lépe, protože závodili i za reprezentaci. Třeba bych mohl být jednou jako oni. Jenže já raději fotbal a hlavně tenis, který jsem hrál už doma v Bělehradě. Tři úplně nové kurty máme přes ulici u našeho baráku, takže jsem na nich skoro pořád. Proto mi tenis tak jde. Jsem silný a hodně rychlý, uvidíte. Budu světovou jedničkou. I Wimbledon jednou vyhraju.“ Doslova mě uzemnil hned po pozdravu,“ vzpomínala Jelena Genčičová mnohokrát během hvězdného vzestupu své nové star na to, jak jí sotva šestiletý kluk v třiadevadesátém roce v Kopaoniku do cesty vešel.



Když se objevil druhý den na první lekci, byla z něho úplně vedle. A nejen proto, že dorazil raději o půl hodiny dřív, než měl.

„Nikdy jsem nic podobného neviděla. Hned hlásil, že od rodičů dostal samozřejmě svolení, že otec přijde, všechno domluví a že on už je připravený. Položil na zem obrovský tenisový bágl a sotva ho otevřel, úplně jsem užasla. Měl tam všechno... Raketu i ručník, náhradní tričko na převlečení i láhev vody, náramky na zápěstí a také banán. Hotový profil.“

„Kdo ti to všechno sbalil?“ Musela jsem se zkrátka zeptat.

„Nikdo. Já sám. Viděl jsem v televizi Peta Samprase a zapamatoval si, co všechno v báglu má. Víte, chci být jako on. Je to můj vzor, ale chci být ještě lepší než on,“ pronesl, jako by to měl naučené.

Ale o nic takového nešlo. On prostě takový byl. Odmalička. Proto mě tolik zaujal.“



A když se s raketou proběhl párkrát po kurtu, uzemnil ji rovněž, dokonce ještě víc než slovy, která mohla považovat za klukovské fanfarónství. Rychlý byl a silný také, v tom nelhal. Skutečně rychlejší, silnější a hlavně obratnější než jeho vrstevníci, protože fotbal a lyžování představovaly náramně dobrou průpravu. A jaké měl oči a postřeh!

„Ale on byl také obrovsky citlivý, což jsem poznala také okamžitě. A o svědomitosti mě přesvědčoval od chvíle, kdy jsem ho do své školy vzala. Pokaždé dorazil první. Půlhodiny předtím, než jsme začínali, aby se sám nachystal a rozcvičil.

A trénovat chtěl víc než jiné děti. Pořád v jednom kuse. Když mu něco nešlo nebo jsem mu vytýkala chyby, nenafrňoval se jako ostatní děti. Sám přišel a hned se ptal, jak je má napravit. Co má dělat, abych s ním příště byla spokojená. Aby byl spokojen on sám. I v tom byl jiný. Zvláštní a výjimečný, že mu nestačila pochvala od druhých, ale že ji chtěl dát sám sobě. Když začínal, stejně jako když mně rostl doslova před očima.

Tvrdím, že hlavně drsné podmínky, v nichž vyrůstal a s nimiž se den co den střetával, mu pomohly. Naučily ho zodpovědnosti. Zocelily ho. Přiměly ho, aby si všeho vážil. Každého dne. Každé hodiny na kurtu. Každé radosti.“



Dva tři dny stačily Jeleně Genčičové, aby se utvrdila v tom, že ji instinkt ani tentokrát nezklamal a že se nemýlila. Novakův výjimečný talent odhadla správně. Po třech dnech se setkala s rodiči kluka, kterého právě objevila pro tenisový svět.

„Máte jedinečné dítě. Úplně zlaté. O Monice Selešové jsem to řekla, když jí bylo osm, o Novakovi to tvrdím už v jeho šesti,“ prohlásila před nimi a jak táta Srdjan, tak i maminka Dijana se dmuli pýchou.

Ostatně, kteří rodiče by rádi neslyšeli slova chvály, jež se týkají jejich potomků?! Otec Srdjan jim naslouchal obzvlášť rád, protože si předsevzal, že z jeho kluka jednou něco bude. Myslel sice, že z něho vyroste lyžař anebo ještě lépe fotbalista, protože sám fotbal hrával, a dokonce nastupoval za ligový klub FC Trepča Mitrovica. Když ale slyšel z úst slavné a celým světem respektované trenérky podobné superlativy, nebylo co řešit. Z Novaka bude tenista. A ten nejlepší na světě.



„My jako rodina toho o tenise moc nevěděli. Vlastně skoro vůbec nic. Vždyť v Srbsku to byl sport odstavený na vedlejší kolej. I o takovém ping pongu či lukostřelbě se toho vědělo víc. Ale když sama Jelena o klukovi prohlásila, že ho považuje za výjimečně talentovaného a pro tenis předurčeného, dali jsme na ni,“ vzpomínal na tehdejší rodinnou radu Novakův strýc Goran, na jehož slova ostatní hodně dali. A aby taky ne, když to dotáhl ze všech nejdál. V lyžování něco dokázal, stal se z něho profesionál a projezdil kus světa.

„Jelena rozhodla, ona nás přesvědčila. Pronesla tak silná slova, že jsem jim okamžitě uvěřil. Na celý život,“ přiznal i Novakův otec Srdjan.

„Uvěřil jim tak silně, že od té chvíle byl Novak vždy a ve všem na prvním místě. Musel mít to nejlepší. Špičkové vybavení, jídlo, trenéry. Kam přišel, tam okamžitě hlásil, že chce pro svého syna jen to nejlepší, co je k mání. A přitom mu bylo jasné, že oba mladší Novakovi bratři tím trpí, protože peněz jsme jako rodina zase až tolik neměli. Ale on se oháněl, jak jen mohl. Peníze si půjčoval, na dluhy nekoukal, nepřipustil, aby rodina poznala nouzi. Nedopustil, aby ji okusil Nole,“ přiznával strýc Goran Djoković, že všechno bylo rázem podřízeno objevenému pokladu, který si začala rodina hýčkat. V Kopaoniku, stejně jako potom v Bělehradu, kam se po letech vrátila.



„Ještě jednu důležitou věc, která se podílela na Novakově formování, je třeba připomenout. Vyrůstal ve válečných letech, kdy nám nad hlavou létaly stíhačky a z nebe padaly bomby, kdy se musel s rodiči a mladšími sourozenci schovávat v krytu a modlit se, aby právě ten jejich nezasáhla exploze. Válečné hrůzy viděl jako kluk všude kolem sebe, a proto o nich i po letech tak nerad hovoří. Jisté však je, že malého Novaka ovlivnily a zformovaly. I zodpovědnosti, kterou si s sebou nese od malička, ho naučily.

Tréninkové morálce také, protože pro něj bylo něčím těžko popsatelným, když nálet skončil a on mohl zase na kurt. Aby trénoval, trénoval a zase trénoval.

Proto se i v osobním životě liší od spousty jiných velkých tenistů současnosti. I vztahem k tenisu a vydělaným milionům se od nich

odlišuje, protože jsem ho odmalička učila, že jestliže chce být světovou jedničkou, o níž tolik sní, nesmí nikdy dělat tenis jen pro peníze,“ popisovala Djokovičova trenérka Jelena Genčičová v jednom z rozhovorů pro anglický *The Daily Telegraph* první měsíce z šesti let, které se svým objevem prožívala.



Šest let, které spolu prožili, než sama Genčičová usoudila, že už mu jen těžko dá něco navíc a že by dvanáctiletý kluk prostě měl jít o štaci dál, v něm zůstalo silně zakořeněno. Zvláště když i s rodiči domluvila, že nejlepší zastávkou by byla tenisová akademie někdejší jugoslávské tenisové legendy Nikoly Piliče v německém Oberschleissheimu na severu Mnichova.

Nikola Pilič, to prostě byl a je pojem. Pro někdejší Jugoslávii, stejně jako pro celý tenisový svět. Jako hráč, jenž se třeba v třiašedesátém dostal až do finále French Open a teprve tam prohrál s Rumunem Iliem Nastasem nebo který tři roky předtím vyhrál s francouzským parťákem Pierrem Barthèsem čtyřhru na US Open. Jako trenér, jehož mnichovskou školou prošli Boris Becker, Michael Stich a celá řada dalších novodobých hvězd i hvězdiček. Ale třeba i jako nehrající daviscupový kapitán, protože jako jediný na světě dokázal vyhrát tolik ceněnou trofej pětkrát se třemi různými družstvy – Německem, Chorvatskem a Srbskem.

A právě Piličovu akademii Jelena Genčičová vybrala, aby v ní její svěřenec a chráněncem pokračoval v tréninku. Zatímco malému Novakovi vtoukala do hlavy, že peníze nesmí být nikdy hlavním cílem, pro nějž tenis hraje, neboť pak se nikdy vysněnou světovou jedničkou nestane, s jeho rodiči už samo sebou o penězích

mluvila. Musela, protože německá zastávka na cestě ke slávě něco stála.

U Novakova otce Srdjana však za svého malého chráněnce nijak orodovat nemusela, natož aby ho snad přemlouvala. On byl už tehdy přesvědčený, že z jeho syna jednou bude světová jednička.

„I mě přímo fascinoval svou nezlomnou vírou, když přišel, abych se jeho syna ujal a vedl ho vzhůru. Vůbec nepřipustil, že by se jedničkou nestal. V Novakových devatenácti, kdy jsme se v Paříži vůbec poprvé setkali a při French Open se o spolupráci nezávazně bavili, stejně jako předtím v necelých třinácti, kdy ho vyprovázel do Německa. Něco úžasného, jak věřil v talent a nadání svého syna. Jak byl přesvědčen, že mu dal takovou výchovu, že z cesty za svým cílem nesejde a že se jednou skutečně stane šampionem. Jak byl ochoten obětovat všechno, aby jeho potomek mohl po narýsované cestě kráčet,“ připomínal i Djokerův slovenský trenér Marián Vajda, jaký obrovský dojem na něho v roce 2006 setkání se Srdjanem Djokovićem udělalo a jak ho svou vírou nakazil.

„I když zpočátku jsem všechna ta slova bral s rezervovaným úsměvem, byť jsem věděl, jak mimořádným talentem mladý Djoković je. Ale o vlastnostech, které mu vštípila rodina a také jeho první trenérka, jsem pochopitelně až tolik potuchy neměl.“



Však také Djoker na Jelenu Genčičovou nikdy nezapomněl. A vůbec v tom nebyly jen tenisové základy, jež mu dala, skvělý obouručný bekhend, který ho naučila, cesta vzhůru, po níž se s ním vydala.

Když vyhrál vůbec poprvé Wimbledon, vedla jeho cesta za jeho druhou mámou Jelenou. Aby jí ukázal, kam až došel z kurtů

v Kopaoniku, na nichž ho objevila. A také aby jí slíbil, že se jednou společně vyfotí s trofejemi ze všech čtyř Grand Slamů, které určité vyhraje.

Už to nestihl, protože v červnu roku 2013 skvělá tenistka i házenkářka, báječná trenérka s náramným čichem na nové talenty a v posledních letech i televizní moderátorka Jelena Genčičová v sedmasedmdesáti letech zemřela, a to právě v době, kdy se Djoker probíjel na pařížských dvorcích vzhůru, aby konečně i Pohár mušketýrů pro vítěze Roland Garros získal, svou sbírku Grand Slamů zkompletoval a konečně se s ní mohl vyfotografovat tak, jak slíbil.

Pařížské slzy pro anděla

Tajili to před ním. Nikdo se neprořekl. Ani před zápasem, ani v jeho průběhu. I proto Djoker po dvorci tančil, radoval se a žertoval, když smetl ve třetím kole Bulhara Grigora Dimitrova a kráčel turnajovým pavoukem dál. Aby konečně i French Open vyhrál. Aby se přiblížil svému snu i snu své první trenérky.

„Přijel jsem, abych i v Paříži zvítězil. To je můj cíl pro tuto sezonu,“ hlásil Novak Djoković, když do města nad Seinou dorazil.

Vycházelo mu to. V prvním kole vyprovodil Belgičana Davida Goffina, ve druhém Argentince Guida Pellu, ve třetím kole Bulhara Grigora Dimitrova. Právě toho Dimitrova, který necelý měsíc před Paříží vyřadil světovou jedničku na turnaji v Madridu hned ve druhém kole. Sice ve třech setech, ale i tak.

Proto se všichni kolem Djokera obávali, co s ním smutná zpráva udělá. Dokonce i moderátora pařížského turnaje Fabrice Santora umluvili, aby se před ním na kurtu neprořekl a o úmrtí trenérky Jeleny Genčičové se nezmiňoval.

Všichni moc dobře věděli, jak těžce ho zvěst z domova zasáhne a pozmění. A oni přece chtěli, aby konečně triumfoval i na Roland Garros.

Na dvorci před Djokerem zprávu o úmrtí jeho druhé mámy, jak sám někdejší tenistku, házenkářskou reprezentantku bývalé Jugoslávie a úžasnou trenérku nazýval, utajili, v šatně už mu ji museli povědět. Bylo nemyslitelné dál ji tutlat.

Rozplakal se. Brečel jako malý kluk. Už toho na něho bylo za poslední měsíce moc. Rok předtím mu během turnaje v Monte Carlu zemřel dědeček Vladimír, na němž moc a moc lpěl. Před prosincovým Turnajem mistrů v Londýně se dozvěděl, že jeho otec Srdjan musí být hospitalizován na bělehradské jednotce intenzivní péče. Do třetice ho zasáhla smrt milované trenérky, která ho tenisovému světu objevila a s níž se měli tolik rádi.

„Promiňte, ale jsem strašně smutný,“ vzkázal žurnalistům, proč nepřijde na obvyklou tiskovou konferenci.

Prominuli. Chápali jeho smutek. A ani na něm moc nevyzvídali, když v osmifinále porazil Němce Philippa Kohlschreibera a poté ve čtvrtfinále jeho krajana Tommyho Haase a opět před novináře předstoupil.

„Čas nic nezhojil, pořád je to pro mě šok,“ přiznával, jak těžce se vyrovnává s tím, že už Jelenu nikdy neuvidí.

„Byla jako moje druhá máma. Výjimečná a pozoruhodná žena. Neučila mě totiž jen tenis, s ní jsem se učil poznávat život a to, co je v něm důležité. Zajímal se o všechno. Co ve škole, jak jsem zvládal výuku, jaké úkoly mám a co za známky jsem domů donesl. A také co jsem jedl a pil, kdy jsem šel spát a kdy jsem vstával. Četla mně poezii a přivedla mě k vážné hudbě. Objevila pro mě Puškina a klasiky ruské prózy. Naučila mě, co život obnáší a jak žít. Po její smrti jsem si naplno uvědomil, jak jsme malí na tomto světě. Byli jsme si tak blízcí, tolik mě toho naučila a dala. Pro tenis a hlavně pro život. Proto mám teď o motiv víc, abych French Open vyhrál. Pro ni,“ svěřoval se Djoker.

„Tolik si přála, aby právě na Roland Garros zvítězil. Když se naposledy potkali, vrátil se s tím, že by Jelena moc toužila, aby jednou vzala do rukou i trofej z Paříže. A on jí slíbil, že pohár přiveze,“ líčil americkým novinářům Djokovićův slovenský trenér Marián Vajda, jak velkou touhu v sobě jeho svěřenec skrýval.

V Paříži 2013 se však nenaplnila. Djoker vypadl po pětisetovém maratonu v semifinále se Španělem Rafaelem Nadalem, takže o splnění slibu se musel v dalších sezonách pokoušet nanovo.

„Byl to souboj titánů,“ komentovala průběh semifinále na sociálních sítích tenisová legenda Martina Navrátilová.

„Byl to jeden z nejlepších zápasů na antuce, které jsem viděl. Nadal sice v závěru moc jistě nevypadal, ale na antuce si prostě věří a měl i více štěstí,“ přidával se se superlativy Švéd Mats Wilander.

„Skvělý zápas. Musím Novakovi pogratulovat, je to velký šampion a jednou na Roland Garros uspěje,“ rozpovídal se hned na kurtu vítězný Španěl Rafael Nadal, který na French Open do té doby prohrál jediný z padesáti devíti zápasů, aby nakonec i v šedesátém, samozřejmě finálovém, nad svým krajanem Davidem Ferrerem zvítězil a osmým pařížským triumfem se zapsal navždy do tenisových dějin

Možná by to nedokázal. Třeba by to nesvedl, kdyby tolik odhodlaného Djokera nezasáhla zpráva o smrti jeho první, tolik milované trenérky Jeleny. Nikdo totiž nerozsoudí, zda ho srazila, nebo až přespříliš motivovala touha, aby pro ni získal slavný Pohár mušketýrů.

Ani sám Djoker toho nebyl a není schopen, i když z dopisu, který poslal do Bělehradu a jenž na pohřbu Jeleny Genčičové předčítala jeho matka Dijana, se dá vyčíst mnohé.

„Byla jsi anděl a tvůj duch bude pořád se mnou,“ psal v něm zarmoucený Djoković.

Piličova škola života

Umluvila ho. Pořád dokola mu opakovala, jaký výjimečný talent chce do jeho akademie poslat, aby se Nikimu ukázal. V jednom kuse svému chorvatskému příteli meldovala, že tomu klukovi je sice teprve dvanáct a půl, ale umí toho daleko víc než všichni jeho vrstevníci. Co vrstevníci, ani kluci o tři čtyři roky starší na něho nemají. A v hlavě to má srovnané jako nikdo z těch mladých.

Možná ho přesvědčila ze staré známosti, ale třeba na tenisovou legendu Nikolu Piliče zapůsobilo vyprávění o tom, jak Jelena vzala malého Novaka do bělehradské televize, kde měla své pořady, aby odpovídal na otázky dětských diváků.

„Jaký je tvůj denní program?“ ptalo se jedno z děcek.

„Dopoledne mám školu jako ty, odpoledne jdu trénovat a hrát tenis, pak si udělám domácí úkoly a zase hraju,“ odpovídal sedmi-letý Novak.

„Je pro tebe tenis hrou nebo zaměstnáním?“ vyzvídal další malý tazatel.

„Tenis je moje práce,“ uzemnil chránělec Jeleny Genčičové své vrstevníky i dospělé diváky u obrazovek.

„Jaký je tvůj cíl?“

„Chci se stát mistrem. Světovou jedničkou. Vyhrát Wimbledon,“ pravil Novak bez sebemenšího zaváhání. Dokonce tak přesvědčivě, že mu museli všichni u televizí uvěřit.

I Pilič možná po vyslechnutí této historky zavěšl a začal tušit, že v tom srbském klukovi něco bude, když ho Jelena tak vehementně doporučuje. Každopádně na něho zapůsobila, protože ještě po letech ji dával k dobrému, když na Djokera přišla řeč. A stejně tak nezapomněl nikdy přidat vzpomínku, jak do jeho akademie v Oberschleissheimu poblíž Mnichova dorazil dvanáctiletý kluk.



„Přijel do německé zimy jen tak nalehko, pořádné oblečení neměl, peněz také málo, dokonce ani bundu si ten kluk nedovezl, což přišlo mé manželce tak zvláštní a podivné, že tomu klučinovi vymyslela přezdívku ‚Novak bunda‘,“ vzpomíná Pilič na první setkání s malým Djokovićem.

První dojmy zkrátka nic moc. Teprve když zůstal Novak v Německu dva měsíce sám odkázán pouze na sebe, Pilič poznal a pochopil, co se v tom klukovi skrývá. Změnil názor, když viděl, jak se vyrovnává s životem v úplně cizím prostředí a chodem akademie, který byl pro jiné doslova zničující.

Že mu nedělá problém kočovat. Dva měsíce v Německu a čtvrt roku doma v Srbsku. Další měsíc zase u něho v Mnichově.

„Brzy jsem si uvědomil, jaké kouzlo v sobě ten kluk má. A jakou neuvěřitelnou vůlí je jeho dětská mysl naplněna,“ přiznal Pilič, jak moc ho nový malý člen jeho akademie zaujal.

I proto souhlasil, aby v ní zůstal a vyučil se tenisu tak, aby se z něho stal jednou opravdový šampion.

„Nikdy jsem ale neřekl, že se stane šampionem šampionů. Že z něho bude jednou světová jednička. Podobné prognózy nemám rád. To jeho otec do něho podobné přesvědčení pořád vkládal. Kde se spolu objevili, všude mu opakoval: „Jsi lepší než všichni ostatní. A budeš nejlepší.“ Já bych podobná slova nepronesl, i když bych se teď mohl chlubit, jakou intuici a předvídavost jsem od samého začátku měl. Tisíckrát jsem za toho čtyři a půl roku, co se u mě připravoval, sice řekl, že má všechny předpoklady pro skutečně velkou mezinárodní kariéru, ale tím to končilo. Člověk totiž nemůže nikdy vědět, co se stane, neboť na cestě k samému vrcholu existuje příliš nejistot,“ odmítl Nikola Pilič v jednom z rozhovorů pro německý *Der Spiegel* roli proroka, který už v Djokovičových třinácti přesně věděl, kam až to srbský talent dotáhne.

Ale talent v něm cítil. Obrovskou vůli, ctižádost a cílevědomost v něm objevil také okamžitě.

Byl proto ochoten slevit z tří tisíc dolarů, které vyžadoval od jiných členů akademie. Věděl, že pro Novakovu rodinu nebude beztak snadné, aby synův pobyt i lekce hradila. V zemi poničené válkou, kde se velmi výrazně projevovala hospodářská krize, se peníze vydělávaly těžce.

„Mnohdy jsme neměli doma ani sto dolarů, ale rodiče se vždy o všechno postarali. Nikdy jsem netrpěl hladem, vždy jsem měl všechno, co jsem potřeboval. A hodně lásky navrch, takže i proto je pro mě rodina vším,“ svěřoval se po letech sám Djokovič.



„Byly to pro nás skutečně hodně těžké časy, protože jsme nebyli nijak bohatí. Měli jsme sice pizzerii v Kopaoniku, ale příjmy z ní zdaleka nestačily. Někdy vynášela víc a jindy méně, problém však byl v tom, že šlo o sezonní záležitost. A syn potřeboval peníze celý rok. Na pobyt v akademii, na cestování, na turnaje, vybavení,“ přiznávala Novakova matka Dijana, s čím vším se musela rodina vyrovnávat a jak těžké pro ni bylo shánět prostředky, aby syn mohl na cestě za svým cílem pokračovat.

„Oni se oháněli skutečně, jak se dalo, a pracovali tvrdě od rána do noci, jen aby pro syna sehnali peníze. Už v jeho deseti ho tady všichni považovali za tenisový fenomén a rodiče by se přetrhli a sedřeli, jen aby mu mohli zaplatit všechno potřebné.

U nás v Kopaoniku leží dlouho sníh, takže venku na kurtech se hrát nedalo. Za tenisem se muselo pod střechu do haly a štěstím pro Novaka a jeho další tenisový růst bylo, že u čtyřhvězdičkového hotelu Grand sportovní hala stála. Hrál se v ní basketbal a také fotbal, ale když se položil na palubovku koberec, sloužila i pro tenis.

Nebyla to však laciná záležitost, protože pronájem přišel na pětadvacet německých marek na hodinu, což v dobách tehdejší hyperinflace byly veliké peníze. Oni je však pokaždé sehnali, jen aby kluk mohl trénovat. Přes den dávali lekce lyžařům, navečer vyváželi, aby pak dlouho do noci obsluhovali hosty.

A to všechno jen proto, aby vydělali peníze pro Novaka. Anebo si je půjčili a zadlužili se, jen aby měl Nole všechno,“ vzpomíná na rodinu Djokovićů a malého Novaka starousedlík z Kopaoniku Nebojša Komatović, který dělal správce tenisových kurtů, na nichž Djoker jako kluk vyrůstal.



„Přišly chvíle, kdy si manžel musel půjčovat peníze od lichváře na vysoký úrok. Tak zle jsme na tom někdy byli. Nebrali jsme to nikdy jako oběť, ale jako pomoc synovi, o němž jsme nezapochybovali, že jednou dojde zaslouženého vrcholu,“ přiznávala i maminka Dijana, že synova tenisová kariéra byla pro rodinu vším.

Ostatně, i proto se vrátili do Bělehradu, když zjistili, že v horském letovisku, kde se tvrdě projevíly následky kosovského válečného konfliktu, by se Novakův růst zbrzdil, nebo dokonce zcela ustrnul.

„Nejenže jsme dál tvrdě pracovali, ale manžel se snažil sehnat i sponzory a přesvědčit je, že se jim vyplatí do syna investovat, protože jednou z něho nejlepší tenista určitě bude a jim se pak všechno vrátí. Jenže i to bylo svízelné... Národní tenisový svaz příliš financí neměl, sponzoři se také nenechali přesvědčit. Takových dětí, jako je náš Nole, si začne společnost všimát a myslet na ně až později. Teprve když začnou vyhrávat, získávat ocenění a medaile.“

Pro rodinu Djokovičů však byla budoucnost jejich Nola, jak doma Novakovi říkají a jak se mu ve světě přezdívá, vším. Proto otcovy kroky vedly přímo do tenisového klubu Partizanu. Na jeho dvorcích přece vyrůstali Tipsarevič s Ivanovičovou, takže usoudil, že pro syna bude Partizan tím nejlepším.

„Ale chci pro něho jen ty nejlepší trenéry a pochopitelně i podmínky,“ připomínal hned při první návštěvě, i když moc dobře věděl, že se bude muset ohánět daleko více než dosud, protože synova příprava a tréninky budou stát mnohem víc než v Koponiku.



Ale oháněl se. A oháněl se ještě víc, když syn odešel do Německa do Piličovy akademie, tudíž vydaje zase narostly.

„Malý Novak to všechno vnímal a dobře věděl, proto ta jeho vůle a cílevědomost. Seděli jsme jednou s manželkou v restauraci na obědě, já dojídal špagety, když Novak prošel kolem nás a mířil ke kurtům.

„Nejdeš nějak brzy? Vždyť do začátku tréninku zbývá ještě dvacet minut,“ ujišťoval jsem se pohledem na hodinky, že já se nezpозdil, a s předstihem jde naopak on.

„Nebudu přece mrhat svou kariérou,“ odpověděl nám kluk, jemuž v té době bylo třináct a půl.

Nemohli jsme se z toho s manželkou ještě dlouho vzpamatovat, protože s podobným přístupem jsme se u žádných dětí v naší akademii nesetkali,“ vykresluje Nikola Pilič, jaký jeho srbský svěřenec byl a s jakou vážností ke všemu přistupoval.

„Ale to nebyla výjimka, protože on přicházel minimálně o čtvrt-hodiny dřív pokaždé. Aby se připravil, rozcvičil, zahřál, absolvoval strečink a následně nepromarnil ani minutu z tréninku,“ přidává Pilič, aby byl obraz mladého Djokera dokonalý.



Podobné střípky do mozaiky vzpomínek přikládají i jiní, kteří v Piličově akademii Novaka poznali, připravovali se s ním nebo ho třeba vedli.

„Jeden rok jsme absolvovali soustředění v rakouských Alpách. Opravdu tvrdé a náročné soustředění, protože se tam trénovalo skutečně těžce. Všichni se proto těšili na venkovní party, všichni se na ni připravovali. Jen Novak za mnou přišel,“ vybavuje si při

vyslovení jména Djokovič německý trenér, manažer a také vysoce postavený tenisový funkcionář Dirk Hordorff.

„Když půjdu večer ven, prospěje to mému tenisu?“ položil mi otázku, kterou jsem dost dobře nechápal.

„Jen jdi. Pobav se, vypij si sklenku vína, odpočiň si. Tvrdě jste pracovali a zasloužíte si to,“ přesvědčoval jsem ho.

Nenechal mě ani domluvit.

„Neptal jsem se, co by bylo dobré pro mě, ptal jsem se, jestli party prospěje mému tenisu,“ přerušil mě a já se nezmohl na odpověď,“ je i po letech konsternován kouč a zároveň viceprezident Německé tenisové federace Dirk Hordorff, jak tvrdě šel Djokovič za svým snem.



„Celý on. Veškeré jeho myšlení a veškerá příprava směřovala k tomu, že bude jednou na vrcholu. A vždycky si byl jistý, že se tam dostane. Přitom žádná arogance, namyšlenost či něco podobného z něho nevycházelo. Byl prostě takový. Jiný než my ostatní,“ přiznává Ernests Gulbis, jak moc se Djokovič od svých vrstevníků lišil. A od něj samého obzvlášť, protože o rok mladší Lotyš, pocházející z velice zámožné rodiny, která mu snesla všechno, nač jen pomyslel, byl a je pravým opakem Djokera.

Však se také netajil tím, že tenis je pro něho jen jednou velkou zábavou a že si chce především užívat života. Ve dvaadvaceti to sice Gulbis dotáhl na jedenadvacátou příčku v tenisovém žebříčku, když dokázal porazit třeba i Rogera Federera a mnohokrát potrápil i další hráče ze samého výsluní, jenže kdyby se alespoň trochu odřekl zábavy, alkoholu, kouření či nočního života, mohl být daleko výš.

„Já jsem prostě pravý opak Djokera,“ směje se pokaždé výčitkám, že měl na to prodrat se tam, kde figuruje jeho vrstevník a mnichovský spolužák Djoković.

Jen kdyby chtěl...



Djoković se na samý vrchol prodrat chtěl a na nic jiného nemyslel.

„Jednou jsme odjížděli na turnaj a Novak byl pochopitelně u minibusu mezi prvními. Našlo se samozřejmě pár opozdílů, kteří se loudali a dorazili pozdě. Už jsme měli být dokonce na cestě, ale na jednoho sedmnáctiletého kluka se muselo čekat. Když konečně dorazil, nemusel jsem zasahovat ani já, ani nikdo z přítomných trenérů.

„Přišel jsi pozdě! Poškozuješ mou kariéru,“ pustil se Novak, jemuž bylo tehdy třináct a půl, do hráče o tři a půl roku staršího, “přidává Nikola Pilič další ze vzpomínek na srbského kluka, kterého měl rád jako vlastního syna.

„Právě pro jeho zarputilost a cílevědomost, kterou jsem na něm tolik obdivoval. To, jak byl na tenis upnutý a byl ochoten mu dávat úplně všechno. V životě i na kurtu. Stačilo mu třeba říct, že mu schází vláčnost v zápěstí a že pokud ji zlepší, bude mnohem lepší než dosud. V té době už byl mezi svými vrstevníky jedničkou, neboť jako čtrnáctiletý se stal v roce 2001 trojnásobným mistrem Evropy. Na šampionátu této věkové kategorie vyhrál dvouhru, čtyřhru i soutěž družstev a ještě k tomu získal pro tehdejší Jugoslávii stříbro v soutěži družstev na mistrovství světa juniorů.

Mnozí z jeho vrstevníků by se po takových slovech cítili dotčení, někteří by byli i uražení a dávali by to najevo. V jejich věku, s Novakovými úspěchy a ambicemi určitě. On byl ale jiný. Trénoval tak

dlouho a intenzivně, až se vláčnost jeho zápěstí zlepšila a na jeho úderech to bylo okamžitě znát.“

Piličovými radami a pokyny se řídil mladý Novak jako svatým příkázáním. A tak tomu bylo ve všem. Tenisovými lekcemi počínaje a životosprávou konče.

„Třeba i jeho stravovací návyky a vůbec jídelníček, na který byl z domova zvyklý, jsme museli upravit. Když se u nás objevil, tvrdil, že nemůže jíst nic jiného než pizzu a chléb. Anebo tu jejich česnicu, což je srbský sladký chleba, na který byl z domova navyklý. Stačilo s ním však promluvit a vysvětlit mu, že správná životospráva, vhodný jídelníček a pravidelný pitný režim jsou pro sportovce stejně důležité věci jako samotná tréninková příprava. Dal si okamžitě říct.“ Určitě i proto, že poznával, jak mu pobyt v akademii svědčí a na vysněné cestě vzhůru pomáhá.

Rok po prvním evropském zlatu přidal druhé v kategorii hráčů do 16 let, vyhrál dva prestižní juniorské turnaje ve Francii, v americkém Miami triumfoval na turnaji Prince Cup určeném pro osmnáctileté, na turnaji ITF v Pančevu porazil soupeře dokonce o tři roky starší, než byl on sám.

Tenisový svět se už naučil vnímat a vyslovovat jeho jméno, protože mladičký Srb se dral žebříčkem vzhůru. Po pěti absolvovaných turnajích ITF na čtyřicáté místo mezi všemi mladými tenisty světa.



„Naše cesty se musely rozejít. Strávil u mě přes čtyři roky, během nichž ohromně vyrostl, tenisově i myšlením. Dokázal si vzít poučení ze všeho, z rad, ale také z porážek.

Na jednom z turnajů vypadl se starším hráčem z Nového Sadu. Nedalo mu to, hned po utkání jsme sedli a on ho rozebíral a analyzoval. Průběh, hru protivníka i svou, chyby, jichž se dopouštěl.

Počínal si tak důkladně a precizně, že má žena, která je také Srbka, soustředěně poslouchala a nakonec prohlásila: „Mluví o tenise jako ty. A stejným způsobem ho i analyzuje. Jste jím stejně posedlí.“

Měla pravdu, Novak byl a je tenisem skutečně posedlý, a proto potřeboval jít zase dál.

Nemohl jsem s ním však nadále jezdit po turnajích jako dřív a věnovat se jenom jemu. Měl jsem svou školu a své žáky, o které jsem se musel také starat. A on potřeboval někoho, kdo bude vést výhradně jeho. Měl výborné rychlé nohy, pružnost, dobrou koordinaci pohybů, postřeh a odhad. K tomu všemu skvělou předvídavost, která ho k cestě vzhůru předurčovala.

Když vám totiž pošle soupeř míček přes síť dvoustakilometrovou rychlostí, potřebujete tu nejlepší motoriku, odhad a předvídavost, abyste ho zasáhli. Ani příliš brzy, ani příliš pozdě, ani příliš vysoko, ani příliš nízko. A Novak obrovskou předvídavost už jako kluk měl.

Je to dar, stejný jako třeba hlas. Proto jsem tvrdil a tvrdím, že Djoker je na tom v tomto směru stejně jako Pavarotti na operním pódiu,“ vyprovázel Pilič svého mladého svěřence a chráněnce na samostatnou dráhu.

„Strávil jsem u něho čtyři roky a nikdy na něho nezapomenu. A budu mu za všechno celý život vděčný. Německá přísnost, tamní perfekcionalismus a dokonalá organizovanost naprosto všeho mě naučily, jak zvládat sám sebe,“ přiznával i Novak Djoković, že lepší školu dostat nemohl. A nebylo rozdílu, zda šlo o školu tenisovou či životní.

Když i ohňostroj vyvolává trauma

Nerad se vrací do dětství. Tedy přesněji řečeno, nerad se vrací do let, kdy spor o Kosovo, eskalující už po řadu dlouhých měsíců, přerostl v otevřený válečný konflikt. Oni v něm žili. Malý Novak v něm vyrůstal. V Kopaoniku ležícím jen pár desítek kilometrů od hranic s Kosovem, v Bělehradě, kam se s rodinou v sedmadvadesátém roce přestěhovali, zrovna tak.

Nad hlavou jim den co den létaly stíhačky a bombardéry, zem se otřásala explozemi, baráky se hroutily jako domečky z karet. Schovávali se v krytech i třeba dva týdny, modlili se, aby nálety vzdušných sil NATO přežili, aby některá z bomb, jimiž letouny zasypávaly po tři dlouhé měsíce celé Srbsko, neexplodovala právě v jejich blízkosti. Aby se břicha obludných šedivých bombardérů neotevřela a vypouštěné bomby, připomínající při letu vzduchem roztančené dětské kuželky, neničily po dopadu na zem všechno živé i neživé. Aby si nevybíraly novou a novou daň na lidských životech.



„Vzpomínám na své dvanácté narozeniny, které jsme slavili v betonovém krytu v domě, kde bydlela naše teta. Společně s námi se tam schovalo dalších dvacet rodin někdy i osmadvacet nocí v kuse.

Ten květnový den v devětadevadesátém se ale rozhoukaly sirény hned ráno a my museli prchat do úkrytu takovým kalupem, až maminka upadla, udeřila se do hlavy a omdlela. Mladší bráškové se rozbřečeli a nebyli k utišení, protože letadla bombardující město burácela na obloze stále silněji.

Víc než kdy jindy...

I ty příšerné F-117 mezi nimi byly.

Zdi domů se otřásaly a rezonovaly novými a novými explozemi, do toho křik na smrt vyděšených lidí, úprk ulicí.

Opravdu ošklivý obraz. A pak ta úleva, když hluk ustal. Mohli jsme s bratry vyběhnout ven a křičet jako pominutí: „Jsme v bezpečí! Jsme v bezpečí!“

Jednu výhodu ale pro nás ta ošklivá doba paradoxně přece jen měla. Při náletech zůstávaly školy zavřené, takže pokud zrovna nehoukaly sirény, mohli jsme být od rána do večera venku na kurtech.

Přesto nemám ty vzpomínky rád. Zvláště když se pořád vrací. I teď. Dodnes, když slyším třeba ohňostroje, vybavují se mi nepříjemné pocity, kdy jsem se uprostřed každé noci při bombardování probouzel. Pořád pociťuji trauma, když slyším velký hluk a rámus,“ přiznal Djoker v jednom z rozhovorů, kdy se byl ochoten vrátit ve vzpomínkách do dětství a inkriminovaného roku 1999, jak citelně ho válečná léta poznamenala.



Jak hluboce se vryla do jeho paměti dětská léta v Kopaoniku, jehož okolí se stalo v době vrcholícího válečného konfliktu permanentním terčem